

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3159/2021. (IV. 22.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság az egészségügyi válsághelyzeti ellátásról szóló 521/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet 14. §-ának a 2020. június 28-tól hatályos (1) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (továbbiakban: Abtv.) 26. § (2) bekezdése alapján az Alkotmánybíróságra 2020. december 16-án érkezett alkotmányjogi panaszt nyújtott be. Kérte az Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg az egészségügyi válsághelyzeti ellátásról szóló 521/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 14. § § (1) bekezdésének alaptörvény-ellenességét, és azt az Abtv. 41. § (1) bekezdése alapján *pro futuro* semmisítse meg. Az Alkotmánybíróság főtítkárnak felhívására a 2021. február 21-én kiegészített és módosított indítvány szerint a kifogásolt rendelkezés az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdését (magánélethez való jog), a XVII. cikk (3) és (4) bekezdését (egészséges munkakörülményekhez való jog és napi és heti pihenőidőhöz való jog), a XX. cikk (2) bekezdését (testi és lelki egészséghoz való jog) sérti. A Korm. rendelet 14. §-ának a 2020. június 18-tól módosított (1) bekezdése szerint „[a]z egészségügyi válsághelyzetben az egészségügyi dolgozó kirendelhető egészségügyi tevékenység ellátására alapellátást, járóbeteg-szakellátást vagy fekvőbeteg-szakellátást nyújtó, az egészségügyi válsághelyzet felszámolásában részt vevő intézménybe vagy időszakosan működő gyógyintézetbe”. A panasz tartalma szerint „a határozatlan tartamú kirendelés lehetőségének alaptörvény-ellenességének megállapítására irányul. A kirendelés jelenlegi formájában addig tart, amíg az egészségügyi válsághelyzet miatti egészségügyi intézmény csak a hozzá kirendelt egészségügyi dolgozók közreműködésével képes ellátni a többletfeladatait, illetve amíg indokolt az időszakosan működő gyógyintézet működtetése. Tehát az eljárás tárgya nem a szabályozás részletességének a hiánya, hanem az, hogy a jogalkotó kifejezetten úgy határozta meg a kirendelés időtartamát, ami csak az egészségügyi válsághelyzethez igazodik, és figyelmen kívül hagyja az érintette egészségügyi dolgozók alapvető jogait.” Az Alaptörvény 24. cikk (4) bekezdésében foglalt lehetőségre utalva a kiegészített és módosított alkotmányjogi panaszban kérte, hogy az Alkotmánybíróság ebben a jogkörében eljárva állapítsa meg a Korm. rendelet 14. § (5), (7) és (8) bekezdése alaptörvény-ellenességét is.
- [2] Az indítványozó egy egészségügyi intézményben, orvos beosztásban dolgozik, ezért a panasz szerint az Abtv. 26. § (2) bekezdése alapján érintettsége fennáll, az egészségügyi válsághelyzetben való kirendelés lehetősége rá is vonatkozik.
- [3] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerint tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. A (2) bekezdés alapján a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, ezek között a 26–27. § szerinti érintettséget, az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmét, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. A (3) bekezdés úgy szól, hogy a befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [4] 3. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság egyes formai és tartalmi törvényi feltételeinek eleget tesz-e. A kiegészített panasz a határozott kérelem feltételeinek megfelel [Abtv. 52. § (1b) bekezdés], meghivatkozva ugyanis azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá amely az indítványozó jogosultságát megalapozhatja [Abtv. 52. § (1b) bekezdés a) pont, Abtv. 26. § (2) bekezdés]; az eljárás megindításának indokait [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont]; az Alkotmánybíróság által vizsgálá-

landó jogszabályi rendelkezést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont]; az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezését [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont]; indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabályi rendelkezés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel [Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pont]; kifejezett kérelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a támadott jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg azt [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont]. Az Alkotmánybíróságnak ebben a körben vizsgálnia kellett azt is, hogy az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz feltételei megállapíthatók-e a támadott jogszabály kapcsán.

- [5] Az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság eljárása kivételesen akkor kezdeményezhető, ha az alaptörvény-ellenes jogszabály rendelkezésének alkalmazása vagy hatályosulása folytán közvetlenül, bírói döntés nélkül következett be a jogsérelem, és nincs a jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás, vagy a jogorvoslati lehetőségeit az indítványozó már kimerítette. Az Abtv. 30. § (1) bekezdés második fordulata szerint az alkotmányjogi panaszt az alaptörvény-ellenes jogszabály hatálybalépésétől számított száznyolcvan napon belül lehet írásban benyújtani.
- [6] 4. Az Alkotmánybíróság elsődlegesen azt vizsgálta, hogy az indítvány előterjesztésére megszabott határidő megtartásra került-e. Ennek megállapításához az indítványban támadott jogszabályi rendelkezés tartalmát, hatálybalépésének mikéntjét elemezte.
- [7] A Korm. rendelet támadott 14. § (1) bekezdését a veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti kormányrendeleti szabályokról szóló 284/2020. (VI. 17.) Korm. rendelet 67. §-a módosította. A 67. § szerint „[a]z egészségügyi válsághelyzeti ellátásról szóló 521/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet 14. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép: »(1) Az egészségügyi válsághelyzetben az egészségügyi dolgozó kirendelhető egészségügyi tevékenység ellátására alapellátást, járóbeteg-szakellátást vagy fekvőbeteg-szakellátást nyújtó, az egészségügyi válsághelyzet felszámolásában részt vevő intézménybe vagy időszakosan működő gyógyintézetbe.«” A Korm. rendelet 14. § (1) bekezdése e módosítás előtt úgy szövegezett, hogy „[a]z Eütv. 228. § (2) bekezdés a) pontja szerinti egészségügyi válsághelyzetben az egészségügyi dolgozó kirendelhető egészségügyi tevékenység ellátására alapellátást, járóbeteg-szakellátást vagy fekvőbeteg-szakellátást nyújtó, az egészségügyi válsághelyzet felszámolásában résztvevő intézménybe vagy időszakosan működő gyógyintézetbe.” A két szöveg összevetéséből látható, hogy a Korm. rendelet 14. §-ának a módosított (1) bekezdése tartalmi szempontból nem változott. A változás mindössze abban áll, hogy a rendelkezésből kimaradt az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) egészségügyi válsághelyzetet meghatározó egyik szabályára, a 228. § (2) bekezdése a) pontjára történő utalás. A módosított rendelkezés az „Eütv. 228. § (2) bekezdés a) pontja szerinti” szövegrészt nem tartalmazza. Ezen kívül a Korm. rendelet 14. § (1) bekezdése változatlan szövegezéssel, változatlan tartalommal, továbbra is az egészségügyi dolgozók kirendelésének lehetőségét szabályozza az egészségügyi válsághelyzet esetére. A módosítás törölte az Eütv. 228. § (2) bekezdése a) pontja formális megemlítését, anélkül, hogy az egészségügyi válsághelyzetre utalás vagy a kirendelés lehetősége tartalmi szempontból megváltozott volna. Az indítványozó jogállási helyzetét a Korm. rendelet 14. § (1) bekezdésének a módosítása nem alakította át, és nem tette terhesebbé. Az egészségügyi dolgozó egészségügyi válsághelyzetben kirendelésének elvont lehetősége – több megye érintettsége esetén – 2012. július 1-jétől szerepel az Eütv. 229. § (3) bekezdésében.
- [8] A kifogásolt rendelkezés szövegrészének a törlése az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogait önmagában nem érintette, az indítványozó jogi helyzetét a korábbi jogosultságaihoz, illetve kötelezettségeihez képest nem változtatta meg {vesd össze: 15/2020. (VII. 8.) AB határozat, Indokolás [5]; 3/2019. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [36]}. Az egészségügyi dolgozók kirendelésének a lehetőségét nem a Korm. rendelet módosítása teremtette meg, jogviszonyukra ez a módosítás nem hat ki közvetlenül, és nem is a módosítás, hanem – ahogyan arra a panasz is utal – a Korm. rendelet 14. §-ának további bekezdései tartalmazzák a kirendelésnek az indítványban kifogásolt jellemző kereteit is.
- [9] A Korm. rendelet 14. § (1) bekezdése módosított és a módosítás előtti szövege egyező a következőkben: „az egészségügyi válsághelyzetben az egészségügyi dolgozó kirendelhető egészségügyi tevékenység ellátására alapellátást, járóbeteg-szakellátást vagy fekvőbeteg-szakellátást nyújtó, az egészségügyi válsághelyzet felszámolásában résztvevő intézménybe vagy időszakosan működő gyógyintézetbe.” Megállapítható, hogy a támadott jogszabályi rendelkezés ezen tartalma a Korm. rendelet 2014. január 1-jei hatályba lépése óta változatlan. Ebből viszont az következik, hogy az Abtv. 30. §-ában meghatározott 180 napos határidő már többszörösen eltelte az alkotmányjogi-panasz 2020. december 16-ai előterjesztésekor. A jogalkotónak a jogszabálymódosításnál

választott azon jogtechnikai megoldása, hogy nem a hatályos rendelkezés egy szövegrészletét helyezte hatályon kívül, hanem azt elhagyva ismételte meg a 2014. január 1-jétől hatályos rendelkezést, nem eredményezheti az alkotmányjogi-panasz előterjesztésére nyitva álló idő újra indulását. Ez az értelmezés lényegében kiüresítené azt a jogalkotói szándékot, amely – a jogbiztonságot szem előtt tartva – az alkotmányjogi panasz előterjesztésére határidőt szabott.

- [10] A 2021. február 16-án érkezett indítványkiegészítésben az indítványozó az Alaptörvény 24. cikk (4) bekezdésében foglalt lehetőségre utalva kérte, hogy az Alkotmánybíróság ebben a jogkörében eljárva állapítsa meg a Korm. rendelet 14. § (5), (7) és (8) bekezdése alaptörvény-ellenességét is. Az Alkotmánybíróság nem látott okot a Korm. rendelet 14. §-a többi, a beadványban megjelölt szabályai vizsgálatára az Alaptörvény 24. § (4) bekezdése alapján.
- [11] Mivel az alkotmányjogi panasz az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidőn túl került előterjesztésre, ezért azt az Ügyrend 30. § (2) bekezdése *d)* pontja alapján vissza kellett utasítani.
- [12] Ebből következően az Alkotmánybíróság már nem vizsgálhatta, hogy az indítványozó és az általa támadott jogszabály viszonylatában az Abtv. 26. § (2) bekezdésének *a)* és *b)* pontja szerinti feltételei fennállnak-e. Nem vizsgálhatta, hogy az indítványozó közvetlen érintettsége megállapítható volna-e, de azt sem vizsgálhatta, hogy egészségügyi dolgozóként az esetleges kirendelésről szóló tényleges intézkedéssel szemben akár a rá vonatkozó jogállási törvény, akár az Eütv. alapján élhetne-e jogorvoslati lehetőséggel.
- [13] Az Abtv. 26. § (2) bekezdésében foglalt feltétel hiányában nem kellett vizsgálni, hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított joga hivatkozik-e, és az Abtv. 29. §-ában foglaltak teljesülnek-e.
- [14] 5. Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdése alkalmazásával, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *d)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2021. március 30.

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Schanda Balázs
alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szalay Péter
alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2080/2020.

